

DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMETLER ÇALIŞMA GRUBU ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

14 Ekim 2024 | DEİK MERKEZİ

DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMETLER ÇALIŞMA GRUBU ÇALIŞTAYI

14 Ekim 2024 | DEİK Merkezi

Döviz Kazandırıcı Hizmetler, Türkiye'nin ekonomik büyümesi ve uluslararası rekabet gücünün artırılması açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Bu çalıştayda, Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmetler alanındaki mevcut durumu, küresel rekabetçilik, yeni pazar fırsatları, strateji ve uzgörü (teknoloji ve dijitalleşmenin etkileri, uygulanan politikalar ve teşvikler, iş gücü ve eğitim ihtiyaçları ile yeni hizmet alanları ve sürdürülebilirlik alt başlıkları) olmak üzere 3 ana bölümde farklı sektörlerin temsilci üyeler tarafından, ortak akıl arama yöntemi ile değerlendirilmiştir.

İlk bölümde, Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmetler sektöründeki mevcut durumunun kapsamlı bir analizini yapmak amaçlanmaktadır. Katılımcıların, döviz kazandırıcı hizmetlerin hangi sektörlerde yoğunlaştığını, söz konusu sektörlerin güçlü ve geliştirilmesi gereken unsurlarının ne olduğu konularını tartıştığı bir bölümdür.

İkinci bölümde Türkiye'nin hangi sektörlerde daha fazla küresel rekabet gücüne sahip olduğu ve hangi ülkeler veya bölgelerde yeni fırsatların bulunduğu tartışılmıştır. Ek olarak, yeni pazarlara giriş sırasında karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukların nasıl aşılabileceği üzerinde durulmuş, ilgili sektörlerdeki mevcut performansın üzerinde potansiyel büyüme alanları tartışılmıştır. Bunun yanında, mevcut stratejik yaklaşımlar değerlendirilerek Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün nasıl artırılabilirliği üzerinde çalışma yapılmıştır.

Son bölümde önceki bölümlerde ortaya konulan konu başlıklarına yönelik amaç ve strateji ilişkisi kurulmuş olup, uzgörü ve beklentiler üzerine çalışılmıştır.

Döviz kazandırıcı hizmetler kapsamında, farklı sektörlerin temsilcilerinden oluşan gruplar, ortak akıl arama yöntemiyle strateji ve uzgörü plan ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucu olarak organizasyon, uygulama, kontrol ve geribesleme sürecinin sürdürülebilir şekilde takip edilmesi, çalıştayın önemli çıktıları arasındadır.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Döviz Kazandırıcı Hizmetler Çalışma Grubu'nun 14.10.2024 tarihinde gerçekleştirdiği "Döviz Kazandırıcı Hizmetler Çalışma Grubu Çalıştayı" sonuç raporu aşağıda yer alan amaçlar şeklinde özetlenmiştir.

Amaç 1: Sürdürülebilir İnsan Kaynağı ve Nitelikli İş Gücünün Temini ile Kalifiye Ara Eleman İhtiyacının Karşılanması

Amaç 2: Süreç Yönetiminde Verimliliğin Artırılması

Amaç 3: Ülke Marka İmajının Güçlendirilmesi

Amaç 4: Uluslararasılaşma ve Standardizasyonun Geliştirilmesi

Amaç 5: Sürdürülebilir Büyümenin Sağlanması

Amaç 6: DEİK ve İlgili Kurumlardan Beklentilerin Karşılanması

Amaç 1: Sürdürülebilir İnsan Kaynağı ve Nitelikli İş gücünün Temini ile Kalifiye Ara Eleman İhtiyacının Karşılanması

Bazı meslek gruplarına yönelik farkındalığın artırılması ve bu meslek gruplarının toplum nezdinde önemini doğru ve etkili bir şekilde anlatılmasına yönelik bilinçlendirme faaliyetlerinin, kamu spotları gibi araçlar kullanılarak bütüncül bir iletişim stratejisi çerçevesinde geliştirilmesi, kalifiye ara eleman ihtiyacının karşılanmasına yardımcı olacaktır.

Hedef pazarlara yönelik yabancı dil eğitimi ve mesleki yabancı dil yeterliliklerinin artırılmasına yönelik programların hayata geçirilmesi, nitelikli iş gücü temininde kritik bir destek sunarak, iş gücünün uluslararası rekabet gücünü artıracaktır.

Uluslararası öğrencilerin mezuniyet sonrasında ilgili tematik alanlarda "marka elçisi" olarak konumlandırılmasını sağlayacak bütünsel programların oluşturulması ve bu süreçlerin teşvik edilmesi ülkenin küresel tanıtım ve iş gücü stratejisine önemli katkılar sağlayacaktır.

Ara eleman yetiştirme programlarının, mesleki ve teknik eğitim kurumları ile ticaret liseleri arasında iş birliği halinde geliştirilmesi; özlük haklarının iyileştirilmesi ve erken emeklilik ve benzeri teşvik edici uygulamaların geliştirilmesi nitelikli iş gücü arzını artırarak iş gücü piyasasında önemli bir denge sağlayacaktır.

Eğitim süreçlerinde ve diğer tüm alanlardaki süreçlerde de dijital dönüşümün desteklenmesi ve bu alandaki yenilikçi uygulamaların teşvik edilmesi nitelikli iş gücü yetiştirilmesine katkıda bulunarak sürdürülebilir insan kaynağının teminini güçlendirecektir.

Staj ve yerinde uygulama gibi eğitim programlarının geliştirilerek uygulamalı eğitim fırsatlarının yaygınlaştırılması nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunarak sürdürülebilir insan kaynağının teminini destekleyecektir.

Organize sanayi bölgelerindeki meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin yakınındaki işletmelere yönlendirilmesi ve staj konusunda öğrencilerin desteklenmesi, iş gücü piyasasında kalifiye eleman ihtiyacını karşılamak için bir çözüm sunmaktadır.

Amaç 2: Süreç Yönetiminde Verimliliğin Artırılması

Küresel ödeme sistemlerinin uygulanabilirliğinin sağlanması ve adaptasyon süreçlerinin geliştirilmesi, işletmelerin uluslararası ticarete etkinliğini artırarak verimliliği önemli ölçüde artırması beklenmektedir.

Ödeme limitlerinin güncel ekonomik koşullara uygun şekilde revize edilmesi, işletmelerin finansal esnekliklerini artırarak ticari işlemlerin daha verimli bir şekilde gerçekleştirilmesine olanak tanıyacaktır.

Bilgi sistemlerinin entegrasyonu ve standartlaştırılması yoluyla süreçlerin daha etkin hale getirilmesi ve kayıt dışı faaliyetlerin önlenmesi hem verimliliği artıracak hem de ekonomik şeffaflığı sağlayarak sürdürülebilir büyümeyi destekleyecektir.

Gümrükler ve ticari süreçlerde dijital dönüşümden faydalanarak, mükerrer işlemler dijital platformlarda standart hale getirilmeli, kayıt dışı işlemler minimize edilmeli ve evrak güvenilirliği ile erişim süreçleri dijital güvenlik çözümleriyle güçlendirilmelidir. Bu strateji, ticari verimliliği artırmanın yanı sıra ekonomik şeffaflığı ve güvenliği de sağlama amacını taşımaktadır.

Hem hedef kitle hem de hizmet sağlayıcılar açısından vize alım süreçlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılması, uluslararası iş birliğini ve ticari etkileşimleri artırarak, Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmetler alanındaki rekabet gücünü önemli ölçüde artıracaktır. Bu strateji, hem yurtdışındaki potansiyel müşteri tabanını genişletmekte hem de hizmet sağlayıcıların uluslararası pazarlara daha hızlı erişimini sağlamakta kritik bir rol oynamaktadır.

Sektörlerde yer alan farklı iş süreçlerinin dijitalleşme sürecinin belirlenmesi aşamasında, alanında uzman ve uygulayıcılarla iş birliği yapılmasının sağlanması, dijital dönüşümün etkinliğini artırarak, süreçlerin daha verimli ve etkili bir şekilde yeniden tasarlanmasına olanak tanıyacaktır. Bu strateji, farklı sektörlerin ihtiyaçlarına özel çözümler geliştirerek, dijitalleşme sürecinin hızlandırılmasına katkı sağlayacaktır.

Uluslararası standartlara uygun mal ve hizmet üretimini teşvik edecek faaliyetlerin desteklenmesi, kalite güvencesi ve rekabetçilik açısından önemli bir adım olacaktır. Bu strateji, yerel üreticilerin uluslararası pazarlara erişimini kolaylaştırarak, global ölçekte tanınırlıklarını artırmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda ekonomik büyümeyi de destekleyecektir.

Hizmet sektöründe yan hizmetlerin ana hizmetlerle entegrasyonunun sağlanması, müşteri deneyimini iyileştirerek hizmet kalitesini artıracaktır. Bu strateji, hizmet sunumunun daha bütünsel bir yaklaşımla gerçekleştirilmesine olanak tanırken, müşteri memnuniyetini ve bağlılığını artırarak rekabet avantajı sağlayacaktır.

Amaç 3: Ülke Marka İmajının Güçlendirilmesi

Öncü sektörlerin belirlenerek bu sektörlerle uyumlu temaların geliştirilmesi, ülkenin stratejik tanıtımını güçlendirerek, marka imajını uluslararası düzeyde güçlendirecek ve ekonomik büyüme ile yatırım çekme potansiyelini artıracaktır.

Ülke tanıtım faaliyetlerinin dijital ve geleneksel medya dahil olmak üzere çok kanallı bir strateji ile yürütülmesi, hedef kitleye daha geniş bir erişim sağlayarak, ülkenin marka imajını güçlendirecek ve uluslararası düzeyde farkındalığını artıracaktır.

Hedef ülkelerdeki tanıtım ofisleri, ticari ataşelikler ve diplomatik temsilciliklerin etkinliğinin artırılması, uluslararası iş birliği ve ticaretin geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Ülke marka imajını destekleyecek uluslararası etkinlikler, fuarlar ve sponsorlukların artırılması, kültürel ve kamu diplomasisi aracılığıyla küresel algının güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Amaç 4: Uluslararasılaşma ve Standardizasyonun Geliştirilmesi

Kurumların uluslararası akreditasyon süreçlerinin iyileştirilmesi, kalite standartlarının yükseltilmesine katkı sağlayarak uluslararası rekabetçiliklerini artıracaktır.

Mevzuatların benchmark ülkelerle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi, uluslararası normlara uyum sağlanarak yerel uygulamaların etkinliğini artıracaktır. Etkin ve kapsamlı denetim mekanizmalarının oluşturulması, süreçlerin düzenli bir şekilde izlenmesini sağlayarak güvenilirliği artıracaktır.

Yabancı vatandaşların haklarını korumaya yönelik mevzuatların geliştirilmesi, uygulama süreçlerinin güçlendirilmesiyle sosyal uyumu ve güvenliği artıracaktır.

Amaç 5: Sürdürülebilir Büyümenin Sağlanması

Sektörler arası iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla, Hizmet İhracatçıları Birliği ve DEİK iş birliğiyle gerçekleştirilecek geliştirme faaliyetleri, sürdürülebilir büyümeye önemli katkılar sağlayacaktır.

Hizmet ihracatının yanı sıra üretilen ürünlerin uluslararası pazarlarda daha etkin bir şekilde tanıtılması, yerli üreticilerin global rekabet gücünü artırarak sürdürülebilir büyümeyi destekleyecektir.

Hizmet ihracatında hedef branş/hedef temalar belirlenerek öne çıkarılması, ilgili pazarda marka vaatlerinin belirlenmesi, kaliteli hizmetin öne çıkarılması, düşük maliyetin değil rekabetçi maliyetin öne çıkarılması önemli birer büyüme stratejisi oluşturacaktır.

Kültürel zenginliklerin ön plana çıkarılması ve sürdürülebilir bir şekilde kültür ve alt kültüre dayalı zenginliklerin ön plana çıkartılması ana stratejilerden biridir.

Dijital oyun sektörü ve kripto para saklama hizmetleri gibi yenilikçi alanlarda oluşturulacak yeni yapılandırmalar ve stratejik girişimler, hedef pazarlarda sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olacaktır.

Amaç 6: DEİK ve İlgili Kurumlardan Beklentilerin Karşıllanması

DEİK ve sektörün diğer temsilcilerinin faaliyetlerinin Cumhurbaşkanlığının liderliğiyle oluşturulan güçlü bir bilgi ve iletişim paylaşımı olarak “Tek Ana Çatı” altında bir araya getirilerek yapılması gerekmektedir.

Çalıştaylardan elde edilen sonuçların ilgili paydaşlara etkin bir şekilde iletilmesi, bu bulguların karar alma süreçlerine entegre edilmesiyle daha bilinçli ve etkili politikaların geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Uygulanabilir ve sürdürülebilir mevzuatların oluşturulmasına yönelik çalışmaların desteklenmesi, sektörlerin gelişimini ve rekabetçiliğini artırarak beklentilerin karşılanmasını sağlayacaktır. Konuya ilişkin mevzuat, pazarlama, akreditasyon, kurumsal anlaşmalar gibi konularda DEİK ile Ticaret Bakanlığının ortak çalışma yürütmesi faydalı olacaktır.

Üye iletişim kanallarının daha proaktif hale getirilmesi, üyelerle olan etkileşim ve geri bildirim süreçlerini iyileştirerek iş birliği fırsatlarını artıracaktır.

DEİK'in fuarcılık alanındaki etkinliğinin artırılması ve özellikle Ankara'daki faaliyetlerinin çoğaltılması, ülkenin ekonomik yönünü değiştirme potansiyeline sahip teknoparklardaki yeni nesil firmalardan yararlanma fırsatını sunarak üyeleri için daha aktif bir rol üstlenmesine yardımcı olacaktır.

DEİK'in, uluslararası tanıtımda aktif rol alması, üyeler arasındaki iş birliğini güçlendirmesi ve yabancı yatırımları teşvik edici kapsamlı çalışmalar yapması beklenmektedir; ayrıca, sektörler özel iş gruplarının oluşturulması ve üyelere gelen geri bildirimlerin daha sistematik şekilde değerlendirilmesi önemli beklentiler arasında yer almaktadır.

Türkiye, döviz kazandırıcı hizmetler açısından lojistik, gayrimenkul, tekstil, gıda, sağlık turizmi, danışmanlık, eğitim, yazılım ve fuarcılık gibi çeşitli sektörlerde dikkat çekici bir potansiyele sahiptir. Ülkemizin coğrafi konumu, uluslararası lojistik sektöründe önemli avantajlar sağlamakta; bu durum, uluslararası öğrencilere sunulan eğitim hizmetleri, uluslararası fuar organizasyonları ve yabancılara yönelik gayrimenkul satışları gibi Türkiye'nin ekonomisine önemli döviz girdileri temin eden temel faaliyetlerle birleşmektedir. Ancak, bu sektörlerde mevcut olan altyapı yetersizlikleri, vize süreçlerine ilişkin zorluklar, yüksek maliyetler ve bürokratik engeller gibi geliştirilmesi gereken yönler de bulunmaktadır.

Diğer yandan, e-ticaretin ve dijitalleşmenin sağladığı fırsatlar, organik gıda ve özel beslenme ürünlerine yönelik artan talep, uluslararası iş birliği programları ile Türkiye'nin bilgi birikimi, döviz kazandırıcı hizmetleri daha ileri bir seviyeye taşıma potansiyelini açığa çıkarmaktadır. Yazılım, kripto para ve fintech alanlarındaki yenilikler de bu büyüme potansiyeline katkıda bulunan önemli unsurlar arasında yer alacağı düşünülmektedir. Bu hizmetler, Türkiye'nin ekonomik büyümesine ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına kritik katkılarda bulunmaktadır.